

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: **Sebehodnocení čtení**

Autorka diplomové práce: **Bc. Andrea Bezecná**

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. PaedDr. A. Kucharská, Ph.D.

Oponentka diplomové práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Předložená diplomová práce představuje příspěvek v oblasti čtenářské gramotnosti, resp. reflektuje faktory, které mají na její rozvoj a empiricky "hmatatelnou" úroveň významný vliv. Cílem práce je zmapovat korelační vztahy mezi sebehodnotí složkou dětského čtenáře (introspektivní pohled) a jeho objektivními výsledky v několika diagnostických testech zaměřených na dvě základní složky čtení - dekodování a porozumění čtenému.

Z hlediska volby tématu, ale i formy jeho zpracování se jedná o téma vysoce aktuální, s očekávaným autorským přínosem, zkoumaný problém není v českém prostředí podrobněji analyzován. Práce má zcela zjevný přesah do poradenské i diagnostické praxe. Studentka zpracovává data získaná v rámci výzkumné studie pracovní skupiny katedry psychologie „Porozumění čtenému - typický vývoj a jeho rizika“, která byla finančně podpořena Grantovou agenturou ČR. V textu práce, konkrétně v metodologické pasáži, bych očekávala explicitnější vyjádření autorky, s jakou podobou dat mohla disponovat, v jaké formě byly předlohou pro její statistické analýzy.

Teoretický rámec diplomové práce je zdařile vymezen, autorka jasně formuluje hlavní teze a pojetí problematiky. Je škoda, že cíle práce jsou v úvodu definovány poněkud vágně, čtenář spíše tuší, čeho chce autorka v práci docílit. Přehledovou část tvoří dvě stěžejní kapitoly (čtenářská gramotnost a sebepojetí a sebehodnocení). Teoretická část působí poměrně uceleně, čtenář je poslopně seznámen s relevantními tématy, výstižným terminologickým zázemím i dokládajícími empirickými studiemi. Oceňuji, že studentka reflektuje i poměrně vysoký podíl zahraničních výzkumů, mohla se ale kromě komparativní roviny více pustit do hodnotícího a kritického pohledu, což by prokázalo hloubku zaujetí a orientaci ve zkoumané problematice. Jednotlivé pasáže na sebe plynule navazují, volba subtémat odpovídá tematickému zaměření práce, komunikace s empirickou částí je evidentní. Snad jen dělení jednotlivých podkapitol nemuselo být tak členité (až 5 řádů), vyznívá pak encyklopedicky. Osobně bych uvítala, kdyby byla podkapitola 2.2.4 (Sebehodnocení čtení) podrobněji

rozpracována, protože ji v kontextu čtenářského self-konceptu považuji za nosnou a hodnou většího prostoru.

K metodologické pasáži mám připomínku k formulaci výzkumných otázek (kap. 3.2, s. 34-35). Ty jsou vhodnější spíše pro kvalitativní design empirické studie. Zde ale studentka pro mě trochu zmatečně pracuje i s hypotézami (nulová i alternativní).

Vzhledem ke specifickým metodologického designu (zpracování dílčích dat z velkého datového korpusu) jsou přestaveny i metody sběru dat, resp. konkrétní výzkumné nástroje. Zde musím zmínit, že pokud je několik popisovaných nástrojů využito z testové gramotnostní baterie od Caravolas a Volína (2005), proč autorka opakovaně používá sekundární citace u tohoto bibliografického zdroje? Taktéž mám formální připomínku k prezentaci nově konstruovaných nástrojů - autorka odkazuje na projekt *Porozumění čtenému*, vhodnější by bylo odkazovat přímo na konkrétní výzkumné monografie, které byly v rámci projektu publikovány, včetně datace.

Studentka prezentuje výsledky regresní analýzy, statistické zpracování nezůstává pouze u popisného charakteru, používá vyspělejší statistické zpracování. Grafy jsou přehledné, přesvědčivé. Na druhou stranu bych uvítala větší důraz na interpretaci nálezů. Kvalitativní pasáž, kde autorka představuje dvě kazuistiky - žáka se slabým sebehodnocením čtení a žáka se silným sebehodnocením čtením mohla být propracovanější ve smyslu komparace uvedených výkonů v jednotlivých testech s průměrnými hodnotami v daném ročníku i rozsáhlejší interpretace. Na výzkumné otázky (hypotézy) je odpovězeno poctivě, s oporou v analyzovaných datech.

Z formálního hlediska práce obsahuje všechny povinné části, rozsahem je střídmější, ale požadovaný minimální rozsah je splněn. Po jazykové stránce je práce čtivá, s dobrou akademickou dikcí. Rozsah bibliografických zdrojů je dobrý, s dostatečným podílem zahraniční literatury.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 12. 1. 2018

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D